

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Сумський державний університет

Економічні проблеми сталого розвитку
Economical Problems of Sustainable Development

Матеріали
Міжнародної науково-практичної конференції студентів та
молодих вчених імені професора Балацького О. Ф.
(Україна, Суми, 28 – 29 квітня 2020 р.)

Суми
Сумський державний університет
2020

ПРОБЛЕМИ ФІНАНСОВОГО КОНТРОЛЮ ТА НАПРЯМИ ЇХ ВИРІШЕННЯ

*ст. викл. Жукова Т. А.,
студентка Москаленко В. О.*
Сумський державний університет

Одним із завдань держави є процес контролювання економіки, різних правопорушень у її сфері, а також вирішення проблем корупції. Тому фінансовий контроль набуває важливого значення.

Фінансовий контроль представляє собою процес перевірки суб'єктом управління фінансами, об'єкта, який управляється (бюджетна організація, підприємство будь-якої власності, державний або місцевий орган) на дотримання законодавства.

Суб'єктами фінансового контролю є контролюючі органи та підконтрольні суб'єкти, а об'єктом – фінансова діяльність підконтрольного суб'єкта, де доцільно, ефективно та з певною ціллю використовуються кошти, матеріальні засоби, а ведення документації правильне та законне.

Фінансовий контроль здійснюється за допомогою ревізії та перевірки.

Ревізія – це обстеження, визначення законності та достовірності документів діяльності суб'єкта. Щоб провести ревізію на певному підприємстві, обов'язково складається план, але іноді бувають і позапланові перевірки, на котрі наполягають компетентні органи.

Вся фінансово-господарська діяльність перевіряється під час фактичної ревізії, а самі документи під час документальної. Завдяки перевірці документів можна виявити чи правильно розподіляються кошти, а також чи не має крадіжок, привласнення та зловживань ними. Такі ревізії здійснюються раз в два роки. А ось, якщо, брати підприємства та організації матеріального виробництва, то кількість ревізій відбувається частіше, і вже перевищує один раз на рік.

Під час перевірки обстежується певна ділянка фінансово-господарської діяльності, де можна виявити порушення фінансової дисципліни. Важливим моментом перевірки є знаходження способів вирішення негативних наслідків таких порушень. Основними документами, що перевіряються є фінансова звітність, баланс, а також видатки.

До органів, що проводять фінансовий контроль належить Державна аудиторська служба України (Держаудитслужба), Державна фіскальна служба України та Державна фінансова інспекція України.

За публічним звітом про діяльність Держаудитслужби України на 2018 рік було здійснено 1,6 тисяч ревізій та перевірок. Результатом цього є:

1) 386,2 млрд. грн фінансових і матеріальних ресурсів охоплено контролем;

2) на суму 2,2 млрд. грн виявлено порушень фінансово-бюджетного законодавства;

3) 1,7 тис. грн інформацій направлено для прийняття управлінських рішень. За результатами проведених 382 державних фінансових аудитів:

1) досліджено 679,5 млрд гривень;

2) на 15,9 млрд гривень знайдено порушень та недоліків;

3) 596 користувачам направлено аудиторські звіти та відповідні інформації для прийняття управлінських рішень;

4) надано 3,9 тисячі пропозицій та рекомендацій[3].

Беручи до уваги вище наведену кількість порушень, можна стверджувати, що фінансовий контроль потрібно не тільки посилити, а ще й зрозуміти, що є недосконалим в цьому процесі.

Можна виділити такі основні проблеми фінансового контролю:

- чіткий перелік органів, що здійснюють фінансовий контроль в Україні та їх повноважень відсутній;

- суб'єкти фінансового контролю мають недостатній рівень нормативно-правового забезпечення. Це призводить до їх недосконалої координації;

- відсутня єдина інформаційна та методологічна база, а також недосконала організаційна структура фінансового контролю. Принцип гласності контролю взагалі не дотримується. Це впливає на досягнення його загальної мети [1];

- недостатня участь контролюючих органів у процесі розроблення нових і вдосконалення наявних нормативно-правових актів щодо фінансового контролю, формування, розподілу та використання бюджетних коштів, здійснення заходів із запобігання фінансовим порушенням[2];

- незабезпечення комплексності контролю, тобто відповідності попереднього, поточного та подальшого контролю. Фінансовий контроль здійснюється за допомогою ревізії та перевірки, а попереджувальної та профілактичної функції він практично не виконує.

- незабезпеченість кадровим персоналом.

Розглянувши вказані вище проблеми системи фінансового контролю, потрібно визначити напрями їх вирішення.

Для вирішення проблем державного фінансового контролю потрібно

- створити єдину систему державного фінансового контролю;

- здійснити реформування та ввести чіткий перелік органів фінансового контролю;

- розробити єдину інформаційну та методологічну базу фінансового контролю;

- вдосконалити організаційну структуру фінансового контролю;

- розробити та систематизувати концептуальні засади, стандарти, положення, методики та процедури проведення фінансового контролю;
- здійснити оптимізацію працівників органів фінансового контролю;
- покращити матеріальне, технічне і фінансове забезпечення функціонування системи фінансового контролю.[1]

Отже, фінансовий контроль займає важливу позицію у фінансовій сфері країни. Але не зважаючи на таку важливість, фінансовий контроль недостатньо забезпечений у правовій, інформаційній, організаційній, комунікативній, інституційній та методологічній сфері. Як наслідок, недовіра населення до влади, погані фінансово-бюджетні відносини. Тому, щоб вирішити проблеми організації та функції фінансового контролю потрібно використовувати системне вдосконалення діяльності органів фінансового контролю, підвищувати рівень культури державного управління, яке підвищує рівень використання державних фінансів, що дуже впливає на економічний розвиток країни та суспільства.

Список використаної літератури:

1. Бацюсь Т. Проблеми удосконалення системи державного фінансового контролю в Україні/ Т. Бацюсь // Науковий блог НУ «Острозька академія». – 2015. – Режим доступу:<https://naub.ua.edu.ua/2015/%D0%BF%D1%80%D0%BE%D0%B1%D0%BB%D0%B5%D0%>.
2. Пивоваров К. В. Шляхи удосконалення системи фінансового контролю в державному управлінні України/ К. В. Пивоваров// Державне управління: удосконалення та розвиток. – 2016. - № 4 — Режим доступу: <http://www.dy.nayka.com.ua/?op=1&z=966>.
3. Публічний звіт про діяльність Державної аудиторської служби України за 2018 рік – Київ, 2019. –2 с. Режим доступу: <https://dkrs.kmu.gov.ua/kru/doccatalog/document?id=146550>
4. Просторові аспекти управління фінансовим потенціалом промисловості регіону [Текст] :звіт про НДР (заключний) / Кер. К.В. Ілляшенко. - Суми : СумДУ, 2014. - 39 с. <https://essuir.sumdu.edu.ua/handle/123456789/39517>.
5. Вартісно-орієнтоване управління підприємствами на основі стейкхолдерського підходу [Текст] : звіт про НДР (остаточний) / кер. О.О. Захаркін. - Суми : СумДУ, 2018. - 79 с. <http://essuir.sumdu.edu.ua/handle/123456789/73046>.
6. Механізми вартісно-орієнтованого управління підприємством: звіт про НДР (заключний) / Кер. М.В. Костель. – Суми: СумДУ, 2015. – 84 с.